NEVERBÁLNÍ KOMUNIKACE

PRO UČITELE

Autor: Michael Grinder
Lektorka: Mary Yenik (únor 2017)
Vyzkoušela, využívá a doporučuje: Radka Nedbalová

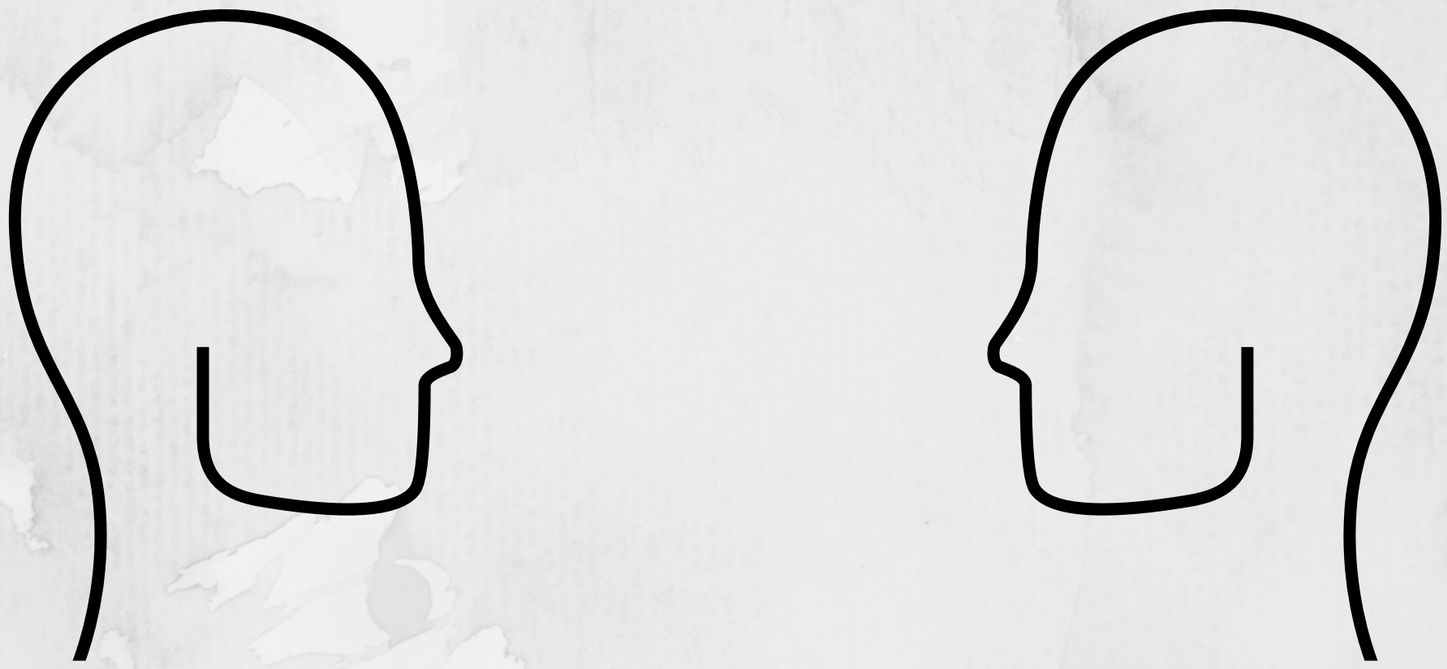

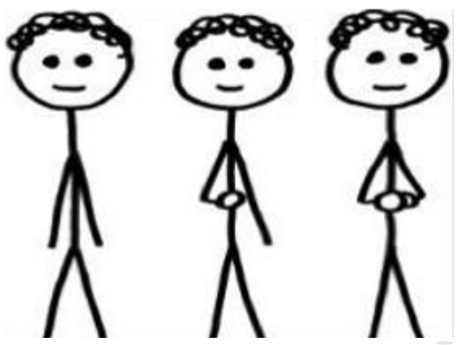

Postoj "vysokého očekávání" (video)
(high expectation stance)
= stát zpříma, stabilně na obou nohách, s pokrčenou rukou či oběma

Leadership presence (video)
Žáci lépe přijímají učitele, u kterého je soulad toho, co říká a jak to říká. Záleží na slovech, tónu hlasu, postoji, gestech, výrazu tváře atp.

Pauza

Pauzy jsou nezbytnou součástí komunikace. Je třeba je průběžně zařazovat. Vždy pauzu dodržte před a po důležité informaci. Pokud pokládáte svým žákům otázku, dejte alespoň pět sekund na zamyšlení, než se někoho ze žáků zeptáte na odpověď.

Buďte vizuální (video)

Svá očekávání vyjádřete vizuálně / zapište na tabuli. Budou tak zřejmá, lépe zapamatovatelná, stále na očích. Obrázky / text si připravte předem nebo rychle nakreslete. Mohou se vám hodit pravidla pro práci, čas začátku / konce aktivity, termín odevzdání, materiály k použití, plán práce atp. Při seznamování s úkoly koukejte na zobrazené informace a ukazujte na ně, aby každý věděl, kde jsou k vidění a nalezení. Zeptejte se po zadání, jestli má někdo nějaký dotaz, a sami pozvedněte ruku.

Získejte pozornost (video)

Hluk ve třídě se vždy pohybuje ve vlnách. Ve chvíli, kdy se hluk ztiší, řekněte hlasitě jedno/dvě slova a poté hlas postupně ztište. Dejte tomu čas, soustřeďte se a pokud to nevyjde, zkuste to za chvíli znovu.

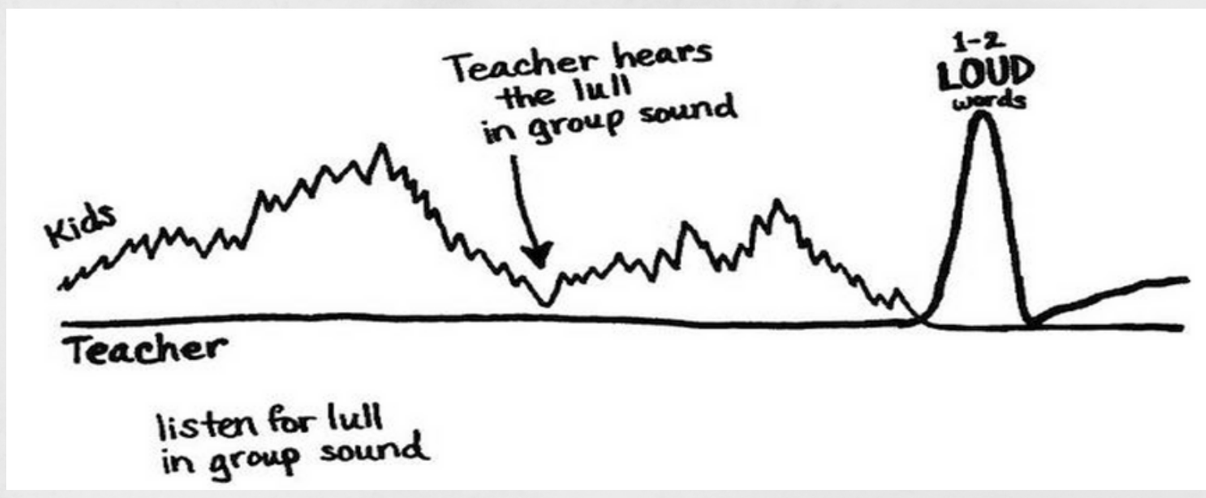

Použijte zvednutou ruku k vyslání signálu, že potřebujete žáky přerušit v práci. Žáci postupně přestávají mluvit a také zvednou ruku na znamení toho, že jsou připraveni poslouchat.

Pracujte s prostorem. Určete si konkrétní místo ve třídě, na které si stoupnete vždy, když chcete mluvit ke všem a stůjte zde klidně v pozici "vysokého očekávání". Žáci se brzy naučí rozpoznávat tento signál a sami se ztiší.

Observace (video)

Najděte si pravidelně čas se na několik minut zastavit, posadit a sledovat, co se děje ve třídě, jak pracují jednotliví žáci. Získáte tak více informací o tom, co se ve třídě děje. Pokud si žáci vašeho pozorování všimnou, je pravděpodobné, že se budou práci dále soustředěněji věnovat.

Přístup k žákům (video)

Jestli a jak s učitelem žáci budou spolupracovat závisí ve velké míře na tom, jak k nim učitel přistupuje. Pokud při jednání se žáky učitel uplatňuje mocenský přístup, spolupráce se žáky bude složitá. Nejlepší je zvolit "influence approach" postavený na klidném a tichém individuálním rozhovoru v případě problémového chování, je nutné se vyhnout nálepkování, věštění atd.

Pokyny k aktivitě říkejte na konci (video)

Učiteli se může stávat, že žáci si neposlechnou všechny instrukce a začnou se rovnou domlouvat, přesouvat a věnovat se nějaké aktivitě. Učiteli pak dá hodně práce, aby aktivitu uřídil. Vyhnout se tomu učitel může tím, že pokyn k aktivitě si vědomě ponechá až na úplný konec sdělení. Poté již nevadí, že se žáci do dané aktivity hned přirozeně pustí.

Přechod k (samostatné) práci (video 1) (video 2)

Velmi mnoho času učitelé stráví přechody mezi jednotlivými aktivitami. Při přechodu k samostatné práci je vhodné zvolit postup, kdy se učitel po zadání práce postaví na 20 vteřin na zvolené místo ve třídě a pozoruje žáky, kteří začínají pracovat. Během těchto vteřin učitel nemluví, nereaguje na dotazy žáků.

Jak řešit problémy? (video)

Pří řešení (například kázeňských) problémů vždy mluvte se žákem o samotě bez přítomnosti jiných lidí. Bez hodnotících soudů popisujte daný problém, ideálně na základě konkrétních dat a záznamů. Používejte třetí osobu tak, aby bylo jasné, že problémem není žák ("ty"), ale nějaký druh chování ("to"). Při této komunikaci seďte vedle žáka, mluvte o problému, nevyhledávejte oční kontakt se žákem.

Jakmile máte problém popsaný, odložte záznamy, zařaďte do komunikace přátelštější tón, naladťe se na osobní rozhovor, koukejte se žákovi do očí, používejte první (já) a druhou osobu (ty) a hledejte společně řešení.